

A lovászpatonai Horn Miklós növénynevelő a pápai Szélesvíz folyóirat Értéktár rovatából

Bartha Lászlóné Borsó Katalin: Horn Miklós emlékbeszéd a lovászpatonai emléktábla- avatáson

Tisztelt Emlékezők, vendégeink, kedves honfitársaim!

Ünnep van ma szép szülőfalunkban, Lovászpatonán. Az ünnep mindig emlékezés, ami felemel, ami méltóságot ad, és összeköt azokkal, akikkel együtt emlékezünk. Erre az alkalomra gondolatainkba lopózik a múlt és a múltban gyökerező összetartozás. A mai napon a Lovászpatonai Baráti Kör emléktábla avató ünnepélyére jöttünk össze, hogy emléket állítsunk a tudomány, az emberiség és a hazaszeretet szolgálatában szerzett érdemeknek. Születésének 120. évfordulóján az utókor tiszteleg egy tudós kutató emléke előtt, aki nehézségekkel terhes korszakban, kitartó, következetes munkával világ hírnevet szerzett Lovászpatonának.

Horn Miklós a nagy idők gyermeke, aki átélte, vagy inkább megszenvedte Európa történelmének 20. századi pusztító viharait, az

első világháborút, az orosz lenini forradalmat, és a második világháborút is. Édesanyja Krüger Adél szülőhazájában, a cári Oroszországban látta meg a napvilágot, apja Horn Albert azonban a korabeli Német Birodalom állampolgára volt. A Fekete-tengeri nagy cári kikötővárosban Ogyesszában, német környezetben nevelkedett. A bolsevikforradalom győzelmét követően ogyesszai otthonából szüleivel együtt Szibériába, internálótáborba száműzték. A Breszt-litovszki békeszerződés után, még a Szovjetunió megalakulása előtt apja német állampolgárságának köszönhetően a család elhagyhatta Oroszországot.

18 évesen már öt nyelven beszélt, de a legszebbet, a magyart már apáinktól tanulta – Lovászpatonán. 1923-ban, német mezőgazdász diplomával a kezében érkezett. Az igazán nagy emberek szerénységével, szívós munkával egy virágzó növénynevelő állomást hozott létre nálunk, Heitermajorban. Általa vált a Lovászpatonai név ismertté, szépen csengővé szerte a nagyvilágban. Horn Miklós nem volt lovászpatonai születésű, 24

éves koráig szinte semmit nem tudott Magyarországról, 1933-ig magyar állampolgársága sem volt, de egészen fiatalon elhatározta, hogy tudományos sikereit megosztja azzal a közösséggel, amely őt befogadta, amelyben otthonra talált. Ezért törzkönyveztetette nemesített fajtáit „Lovászpatonai roz”, „Lovászpatonai 160-as búza”, „Lovászpatonai köles neveken”. Gondoljunk csak bele, milyen büszkeség ez nekünk, ennek a kicsi falunak, hogy Európa országaiban sok tízezer holdon vetették a Lovászpatonai névvel forgalmazott bíborherét, rozst, búzát.

Horn Miklós egész munkás életét, szám szerint 38 évet a tavasszal zöldellő gabonátláknak, a sárga napraforgó parcelláknak szentelte. Tisztelte, csodálta a természetet, értette a kalászkok zenéjét, élvezettel hallgatta a „fák lehulló levelének lágy nesztét”. Heitermajor dolgozóiból, a krumplit kapáló asszonyokból, a verejtékkal kaszáló családapákból igazi összetartó közösséget kovácsolt. Az olykor tört magyarsággal előadott tréfái, szerény egyszerűsége képes volt békévé simítani a legnagyobb ellentéteket is.

Horn Miklós

Szeretettel emlegetik illetve emlegették munkatársai, köztük is tanítványa, a számára legkedvesebb, dr. Gyulavári Oszkár későbbi növénynemesítő kandidátus.

Oszi bácsi a minap volt 95 éves, és teljes szívéből szeretett volna ma eljönni Lovászpatonára – de nem tudott.

Velük együtt megemlékezünk a heitermajori szolgálati lakásokban egykor vele élő kiváló szakemberekről, Takács András, Boda László, Örfly László nemesítőkről, Szunyogh Károly, Sohár László, Forgács Gyula technikusokról és a többiekéről. Elismeréssel emlegette meg idősebb Varga Gábor asztalosmester is, aki a kísérleti telepet szépen szélezett jelölőkarók ezreivel látta el.

Abban az időben a vidéki lakosságot még nem szórakoztatták falunapok, koncertek, meg fesztiválok. A falu műkedvelő előadói, a Lakatos István prímás és héthátáron híres zenekara által kísért vidám népdalestek, operett-előadások jelentették a kikapcsolódást, a kulturált szórakozást. Ő maga

mindenekelőtt a tudománynak, a természetnek élt, de tréfálkozó egyénisége ezeknek a színdaraboknak kedvelt szereplőjévé tette. A legnagyobb gyönyörűségét azonban felesége zongorajátékában, szépen csengő énekében találta meg. 1930-ban vette feleségül az uradalmi főintéző leányát, Stróbel Maricát, aki szeretetben kísérte végig életét. Ma leánya Éva, unokái, 6 dédunokája és hét ükunokája emlegeti gyermeki büszkeséggel a lovászpatonai tudós kutatót, az ükapát.

Bár a magyar mezőgazdaság háború utáni talpra állásának egyik legnagyobb alakja Horn Miklós volt, Heitermajor államosítást követő elsorvasztását, a virágzó növénykultúra későbbi felszámolását nehéz szívvel élte meg. A személyét ért bántásokon méltósággal felülemelkedett, de a cifra jelszavak rabszolgaságát nem vállalta fel. Ahhoz túlságosan szerény, túlságosan tisztességes és túlságosan fennkölt ember volt.

A növénynemesítés egykori heiteri bölcsője leépítésének nagy vesztese egész Magyarország, nagy vesztese Lovászpatonna, mégis az ő munkája által Lovászpatonna neve örökre fennmarad a magyar növénynemesítés tudománytörténetében és falunk történelmi emlékezetében. Mindezért emlékeztessen e márványtábla mindnyájunkat a kiváló mezőgazdászra, a tudós kutatóra, a mindig víg kedélyű, alázattal teli, igaz emberre, Horn Miklósról!

Utolsó gondolataim a köszönet szavai. Illesse köszönet a Baráti Kör tagjait a kezdeményezésért, az emléktábla állításáért, és megfinanszírozásáért, Zs. Nagy Zsolt székesfehérvári kőfaragó mestert a tábla elkészítéséért, a Horn-Stróbel család ma élő leszármazottait emlékeik átadásáért, a növénynemesítés jelenlévő tudósait, akik évtizedek óta mélyen őrzik Horn Mik-

lós tudományos örökségét, a falu önkormányzatát, mint a kastély tulajdonosát a tábla helyének biztosításáért, és végül kiemelten Pintér Imre polgármester urat, egyben Baráti Körünk oszlopos tagját, aki készséggel felkarolta emléktábla állító kezdeményezésünket.

Horn Miklós munkás élete már több, mint fél évszázada véget ért, a természet azonban, amelyhez életét kötötte, örökre él. Neki és Petőfi szavaival nekünk is üzen:

Aludjál hát, szép természet,
Csak aludjál reggelig,
S álmodj olyakat, amikben
Legnagyobb kedved telik!

Most pedig felkérem Pintér Imrét, Lovászpatonna polgármesterét, vegye át az emléktáblát a falu nevében.

Kedves Imre, viseld gondját, őrizd híven, s ha eljön az idő, add tovább utódaidnak szeretettel, sértetlenül!

**Dr. Hoffmann Borbála:
Emléktábla-avatás,
Lovászpatonna,
2019. aug. 17.
dr. Horn Miklós
(1899-1965)**

Tisztelt Emléktábla-avatók, Lovászpatonnai Baráti Kör, Kedves Egybegyűlteik!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy dr. Horn Miklós növénynemesítő emléktáblája avatása alkalmából szólhatok Önökhöz.

Ez évben van Horn Miklós születésének 120. évfordulója. A változatos fiatalkori életút után (mint az előbb hallottuk), *apja német, anyja orosz volt. Odesszában született, Moszkvában érettségizett, egyetemre Berlinben járt* és ott az évszázad kiemelkedő genetikusának, E. Baurnak tanítványaként szerzett növénynemesítői oklevelet, 1923-ban.

Még abban az évben, Esterházy Pál hívására, Lovászpatonára érkezett az akkor 24 éves fiatalember, hogy a gróf birtokán elindítsa a növénynemesítő munkát. Így került Magyarországra. Egy évig szándékozott maradni, de a megindított munkák eredménye annyira érdekelte, hogy tovább, és végül egész életére Magyarországon maradt. *Itt, a bakonyaljai tájon szerette meg új hazáját, egy évre érkezett, de egy életre maradt Lovászpatonán.*

A Heitermajorban, ahol létrehozta a növénynemesítő telepet, meglehetősen mostoha körülmények közt indította el a munkát.

Horn Miklós rendkívül szorgalmas és tehetséges, sokoldalú növénynemesítő volt. Munkássága szinte valamennyi szántóföldi növényfajra kiterjedt. Minősített, és a köztermesztésben komoly szerepet betöltő fajtái voltak a legfontosabb mezőgazdasági kultúrákban: őszi búza, rozs, árpa, zab, kukorica, köles, napraforgó, burgonya, fehérhere és bíborhere. Még felsorolni is sok. Ezért is mondhatjuk, joggal, hogy Horn Miklós a 20. század egyik legeredményesebb növénynemesítője.

Legnagyobb sikerét a rozs nemesítésében érte el. A két világháború között hazánkban majdnem kizárólag csak a Lovászpatonai rozs fajtát termesztették.

Az általa nemesített fajták közül több külföldön is termesztett, keresett volt. Angliában még a 90-es évek elején is termesztették rozs fajtáját. Kiváló export-termék volt a fehérhere és a bíborhere fajták vetőmagja is. Fajtái és kiváló minőségű vetőmagja révén nemcsak hazánkban, hanem külföldön is elismerést szerzett Lovászpatonának.

De nem csak a növénynemesítésben volt tevékenyen, eredményes, hanem részt vett (ma úgy mondanánk) az „utánpótlás nevelésében”, a fiatal növénynemesítő-jelöltek gyakorlati képzésében

is, tudását önzetlenül megosztotta az érdeklődő fiatalokkal. Így lett az általa alapított telep a 20. századi magyar növénynemesítés egyik meghatározó helyszíne, itt kezdték pályájukat Gyulavári Oszkár, Németh János, Bondor László, Beke Ferenc növénynemesítők. Kortársai elbeszéléseiből ítélve a szakmai találkozónak jó humorú, szellemes és vidám hangulatot keltő tagja volt, akit minden szakmabeli nagyra becsült.

Horn Miklósnak érdeme volt, hogy a II. világháború pusztításai ellenére – német és orosz nyelvtudásának és bátorságának, helyállásának köszönhetően – növénynemesítő telep berendezéseit és magkészletét sikerült nagyobb veszteségek nélkül megőriznie. A háború után minden erejét latba vetve, sok nehézséggel, nélkülözéssel megküzdve, nagy buzgalommal folytatta munkáját. Az újrakezdésben így fontos szerepet játszottak a Lovászpatonáról származó, jó minőségű szaporító anyagok.

Dr. Gyulavári Oszkár visszaemlékezéséből idézem:

„A második világháború minden magyar növénynemesítő telepet súlyosan érintett. Sokan az átvonuló csapatok és háborús te-

vékenységek elől elmenekültek. Sok kísérleti anyag és felszerelés elpusztult. Horn Miklós mindvégig ott maradt a kísérleti telepen. Nagy segítségére volt nyelvtudása. Mind a németekkel, mind az oroszokkal jól meg tudta értetni magát. Ennek is köszönhető, hogy a kísérleti anyagot és felszereléseket át tudta menteni. Így a Lovászpatonai Növénynemesítő Telep a háborút követő első években is gyorsan és hatékonyan tudta szolgálni az ország mezőgazdaságának nemesített fajták vetőmagjaival való ellátását.”

A heitermajori uradalmi növénynemesítő üzemet 1945-ben államosították, majd folyamatosan átszervezték, majd 1961-ben véglegesen megszüntették, felszámolták.

Dr. Magassy Dániel, ny. miniszteri tanácsos visszaemlékezéséből idézem:

„Horn Miklós 1961. dec. 1-jével, élete 63. évében nyugdíjba kényszerült,a szorgos és sikeres tevékenység megszakításra ítéltetett. A Lovászpatonai Növénynemesítő Kísérleti Üzem önállóságát a földművelésügyi miniszter utasításával (FM 21/1955) megszüntették...

...Horn Miklós fáradhatatlanul dolgozni tudó ember volt, de nem vállalkozott a változásokhoz

való igazodás érdekében szükséges küzdelemre. A harchoz túlságosan szerény, túlságosan tisztességes és túlságosan fennkölt ember volt.

Mint nyugdíjas, 1962-től Mosonmagyaróvárra, a Mezőgazdasági Akadémiára járt dolgozni, vagy inkább azért, hogy ne tétlenül töltse napjait. Bár Mosonmagyaróvárott kollégák méltóképp és szeretettel fogadták, mégsem talált ott igazán otthonra.

Az általa létrehozott, és 38 éven át vezetett telep végzetes sorsa lelki- leg szerfelett megviselte. Meggyorsította a korábban mindig derűs és cselekvőkész ember fizikai hanyatlását és rövid nyugdíjas évek után, 1965. augusztus 3-án bekövetkezett halála.”

A fajtáinak fönntartása a keszthelyi Akadémia feladata lett. Kukurica nemesítési anyagait pedig legkedvesebb volt munkatársa, Gyulavári Oszkár gondozhatta.

A második világháborút követő államosítás és sorozatos átszervezés után lovászpatonai nemesítő állomás anyagainak egy része a Keszthelyi Agrártudományi Egyetemre került, Keszthely lett a lovászpatonai fajták egy részének, így a mai napig a köztermesztésben lévő Lovászpatonai bíborherének és a Lovászpatonai rozsnak az örököse és fenntartója.

Ezért megtisztelő kötelességünknek éreztük a Georgikon Karon, hogy Dr. Horn Miklós emléket megőrizzük, nevét emléktábla elhelyezésével is megörökítsük, munkásságáról a *Georgikon kis-könyvtár Tudománytörténeti füzetek 19. Dr. Horn Miklós* kötetben (2005) megemlékezzünk.

Petőfi Sándor szerint: Az idő igaz, s eldönti, ami nem az.

Az utókor 40 évi méltatlan hallgatása után Dr. Gyulavári Oszkár – Oszó bácsi – szervező munkájának és a Georgikon Alapítvány anyagi támogatásának köszönhetően jöhetett létre a kötet.

A kötet az emléktábla avatás alkalmával elmondott beszédek, fényképekkel, dokumentumokkal kiegészítve, továbbá a Horn Miklós mellett pályakezdőként dolgozó fiatal nemesítők személyes hangú megemlékezéseit és Horn Évának édesapjáról írt gondolatait tartalmazza. Ezekből az emlékekből Horn Miklós személye mellett egy nehéz, embert próbáló időszakról is képet kaphatunk.

Nagy örömmre szolgál, hogy ajánlással én is támogathattam a Lovászpatonai Baráti Kör kezdeményezését, dr. Horn Miklós életművének az országos Magyar Értéktárba történő felvételét.

Ez évben van Horn Miklós születésének 120. évfordulója.

Horn Miklós egy évre érkezett, de egy életre maradt Lovászpatonán.

Sőt, nem csak egy életre maradt, hiszen itt „vert gyökeret”, alapított családot, leánya, unokái révén vér szerint is köztünk maradt.

Életműve, munkásságának eredményei is napjainkig hatóan itt élnek az általa nemesített fajtákban, valamint a „kinevelt utód-nemzedék” munkájának eredményeiben.

Példamutató, ahogy a Lovászpatonai Baráti Kör megbecsüli a falu nagyjait és maradandó emléket állít, méltóan megőrzi dr. Horn Miklós növénynemesítő emlékét.

Bartha Lászlóné Borsó Katalin, köszönet érte!

Örömmre szolgál, hogy részt vehetek a Horn Miklós növénynemesítőnek állított márványtábla leleplezésén.

Jánossy Andor méltatása

1965. augusztus 3-án elhunyt Horn Miklós, a magyar növénynemesítés egyik legkiválóbb szakembere. Érdekes, színes egyénisége, természet- és emberismerete és szeretete, idegen származása elle-

nére a magyar földhöz, a magyar néphez fűződő vonzalma, ragaszkodása, hallatlan szorgalma, puritánsága példamutató életpályát állított elénk.

Rácz Györgyné Hege- düs Erika: Dr. Horn Miklós tudós-kutató unokájának köszöntője a Horn Miklós emlék- tábla-avató ünnepélyen

Kedves Lovászpatonaiak, Tisztelt Polgármester Úr, Főjegyző asszony és nem utolsósorban kedves Borsó Katalin!

Kedves Patonaiak és meghívott vendégek, szeretnék köszönetet mondani a mai ünnepségért és emléktábla avatásért az egész családom nevében, főleg édesanyám helyett, aki sajnos az egészségi állapota miatt nem vehet részt az ünnepségen.

Külön köszönet a Lovászpatonai Baráti Körnek, élén Borsó Katalinnak az áldozatos munkájukért, hogy most itt lehetünk és emlékezhethetünk.

Köszönöm, hogy az egyetem szakmai elismerése még ma is él, és megőrizték szeretett nagyapám tudományos életművét.

Én mint kisgyermek szinte itt nőttem fel Lovászpatonán – pontosabban Heitermajorban. Itt tébláboltam nagyapa mellett, hallgatva, ahogy oroszul számolja a magokat, hiszen németként Oroszországban született, így oroszul tanult meg számolni, és élete végéig így is számolt. A nagy háború vihara azonban visszasodorta őt és családját Németországba, majd a szakmai kihívás Magyarországra szólította, a szerelem pedig örökre itt tartotta választott hazájában.

Még ma is az orromban érzem az üvegház illatát, ahol felejthetetlen pillanatokat töltöttem vele.

Számomra ő volt az igazi nagyapa, hiszen nagyokat lehetett vele sétálni, ő volt az, akinek mindig érdekes történetei voltak. Aki jól beszélt magyarul, de megőrizte akcentusát, ami sok tréfás helyzetet teremtett, de ő így volt tökéletes.

Még ma is látom, ahogy akkurátusan rendezgeti a bélyegeit, magyarázva nekem, hogy melyik miért olyan szép. Soha nem felejttem el azt a türelmet, amely a sajátja volt, nem emlékszem arra, hogy valaha is ki lehetett volna zökkeneni a nyugalmából. Talán ez tette sikeres emberré a szakmájában és a magánéletében is.

Életpályáját, tudományos munkáját igazán már csak felnőttként értettem meg, de akkor már sajnos nem volt közöttünk. Azt hiszem, kimondhatom, büszkeség tölt el, ha belegondolok sikeres szakmai munkájába, hogy a Berlinből érkező fiatal ember itt, választott hazájában milyen értékes munkát végzett.

Története ma is példa lehet a most induló fiatal kutatók számára: Nem a helynek, hanem az embernek kell nagyoknak, kitartónak és szorgalmasnak lenni, és akkor megvalósulnak az álmok.

Tisztelt ünneplők, még egyszer köszönöm az egész családom nevében a megemlékezést szeretett nagyapámról dr. Horn Miklósról, köszönöm, hogy emlékét eddig is megőrizték, és megőrzik a jövőben is, ahogy én és családom minden tagja megőrzi Önöket és településüket a szívében.

Dr. Horn Miklós uradalmi főintéző, növény-nemesítő kandidátus, mezőgazdaságtudományi doktor életműve*

Odesszában született 1899-ben. Moszkvában svájci iskolában érettségizett. 1921-ben a Berlini Mezőgazdasági Főiskolán szerzett mérnöki oklevelet, majd 1923-ban növény-nemesítő szakvizsgát tett, és gróf Esterházy Pál hívására jött a lovászpatonai uradalomba.

A mai Heitermajor már a középkorban is lakott volt. Eleink Knezrekezynek, később Szerdahelynek nevezték. Somogyi János gróf egykori intézője, a fiatalon elhalt Heiter János emlékére 1909-től hivatalosan is Heitermajornak nevezik. Horn Miklós itt alapította meg 1923-ban a világhírű Lovászpatonai Növény-nemesítő Telepet. 1933-ban megkapta a magyar állampolgárságot, és okleveleit is e évben honosította.

A majorban üvegházak, palántanevelők, laboratóriumok épültek, és 240 hold földterület is tartozott hozzá. Vetőmagellátó üzeme naponta 70-80 mázsa vetőmagot állított elő. A telepet lóvontatású vasútvonal, azaz Lóré kötötte össze Gyömöre vasútállomásával.

A Heitermajor a 20. századi magyar növény-nemesítés bölcsője volt. Olyan kiválóságokat adott a tudománynak, mint dr. Bondor László növény-nemesítő, dr. Gyulavári Oszkár növény-nemesítő kandidátus és dr. Beke Ferenc későbbi Kossuth-díjas növény-nemesítő. Világhírű eredmények születtek Lovászpatonán.

Összesen 18 államilag elismert új növényfajt nemesítettek, melyeknek egytől-egyig a „Lovászpatonai” előnevet adták. Lovászpatonai rozsról, Lovászpatonai bíborheréről tanultak a hallgatók a világ agráregyetemein.

A II. világháború idején a nemesítés törzsanyagai országszerte elpusztultak, de Horn Miklósnak sikerült a lovászpatonai telepet megmentenie. Németül is, oroszul is tudott, és bátor kiállása is segített ebben.

Munkásságának világhírét bizonyítják nemzetközi publikációi, fajtabemutatói és tudományos szakfordítói tekintélye is. A Munka Érdemrend ezüst fokozatát 1955-ben, a „Szocialista Munkáért Érdemérem” kitüntetést 1958-ban kapta meg. Tudományos munkásságát fémjelzi az 1958-ban elért kandidátusi fokozat és a mezőgazdaságtudományi doktori cím.

A háború után nem tartozott a hatalom kegyeltjei közé, politikai meghurcolásban, mellőzöttségben bőven volt része, de ő mindenképp előtt tudós maradt, és a munkájának élt.

A heitermajori uradalmi növény-nemesítő üzemet 1945-ben államosították, 1962-ben pedig végleg felszámolták. Törzsanyaga sok hanyattatás után végül jó kezekbe, a keszthelyi Mezőgazdasági Akadémiához került, ahol a Georgikon lett a Lovászpatonai Növény-nemesítő Telep örököse.

Életművének jelentőségét, maradandóságát igazolja, hogy egyes fajtái napjainkban is köztermesztésben vannak. Falunkban is. 2017-ben a „Lovászpatonai bíborhere” fajtafenntartási feladatainak magasszintű ellátásáért kapott Pedagógus Szolgálati Emlékérmeket a Georgikon Egyetem professzor emeritusa, dr. Hoffmann Sándor. A fajta genetikai állományának fenntartásáról napjainkban a génforrás-védelem hazai bázisintézménye, a tápiószelei Növényi Diverzitás Központ gondoskodik.

A tudós növény-nemesítő 1961-ben 38 évi lovászpatonai működés

* Az írást az ünnepen Fehér Mária olvasta fel.

után nyugdíjba ment, de tudományos tanácsadóként haláláig előadott a magyaróvári akadémián. 1965. augusztus 3-án érte a halál. Hamvai a Győri Új Köztemetőben nyugszanak.

Halálának 40. évfordulóján, 2005-ben a Veszprémi Egyetem keszthelyi Georgikon Mezőgazdaság-tudományi Karán avatták fel első emléktábláját.

Lovászpatonán az önkormányzat által kiépített kertészet és gyümölcsfeldolgozó üzem központi épületében folyamatban van egy „Horn Miklós emlékszoba” kialakítása.

Emlékét őrzi egyesületünk logója is, mely az ő példáján született.

A Baráti Kör javaslatára „Horn Miklós életműve és a nemesített lovászpatonai növényfajták” 2018-ban felvételt nyert a Veszprém Megyei Értéktárba. Folyamatban van az országos, azaz a Magyar Értéktárba történő felvételének tudományos előkészítése.

Bartha Lászlóné Borsó Katalin: Fehér Mária 2019-es Patonay (Pitying) József-díja

Fehér Mária szülőfaluja Lovászpatonona. Születése óta Kiskajár a szűkebb otthona. Itt töltötte gyermekkorát, a kastélyiskolában járta a 8 osztályt. Középiskolai tanulmányait a Pápai Jókai Mór Közgazdasági Szakközépiskolában folytatta. A Tanácsakadémián 1978-ban végzett, az Államigazgatási Főiskolán 1985-ben szerzett igazgatásszerve-

zői diplomát. Címzetes főjegyzői kitüntetését 2003-ban kapta meg.

Ízig-vérig lokálpatrióta. Ezer szállal kötődik szülőföldjéhez, és tevékenyen részt vesz falunk fejlesztésében, felvirágoztatásában. Egyike azoknak, akik Lovászpatonáért áldozzák nemcsak kenyérkereső munkájukat, hanem szabadidejüket, energiájukat és segítőkészségüket is. 1975-től 1996-ig főállásban, hivatásszerűen vb-titkárként, jegyzőként, anyakönyvvezetőként, 5 éven keresztül önkormányzati képviselőként is dolgozott Lovászpatonáért, mindemellett elkötelezett önkéntesként civil szervezetekben, közösségekben és tisztségekben munkálkodik szülőfalujáért.

1989-től aktív tagja az Irodalombarát Szakkörnek, 1991-től elnöke a Lovászpatonáért Alapítvány kuratóriumának, megalakulása óta elnöke a Lovászpatonai Értéktár Bizottságnak, és természetesen alapító tagja baráti körünknek is. Évtizedek óta Lovászpatonona kulturális életének mozgóatója, kiemelkedő szervezője.

Aktív része van Lovászpatonona címerének, zászlójának megalkotásában, érdemeket szerzett a 2009-ben megjelentetett „Lovászpatonai képeskönyv” összeállításában és Kiskajár múltjának felkutatásában.

1997. óta főszerzője a Kosuth-kápolnához kötődő március 15-i, a lovászpatonai iskolások részvételével is zajló szavalóversenyeknek, megemlékezéseknek.

Baráti körünk alapító, oszlopos tagja. Önzetlenül, és sokat dolgozik programjaink megvalósításáért. Gyerektáboraink egyik fő programszervezője, évek óta táborpa-

rancsnok, falunapi műsoraink aktív résztvevője, irodalombarát szakörösként előadója, közgyűléseink állandó jegyzőkönyvvezetője. Segítségét, rendkívüli emlékezőtehetségét nem nélkülözhetjük két falutörténeti kötetünk forráskutatási munkáiban, a könyvbemutatók, emléktábla-avató ünnepélyek szervezésében. Mindezzel Lovászpatonona és a baráti kör hírnevét öregbíti.

Honismerettel és hagyományörzéssel kapcsolatos munkássága nemcsak Lovászpatonára, hanem a környező községekre, Bakony-szentivánra, Pápateszérre, Csótra, Vanyolára, Gicre is kiterjed.

Ki kell emelnünk azt a követendő példát, amit szeretett magyar anyanyelvünk ápolásában mutat. Előadói képességeit anyakönyvvezetőként, falusi ünnepélyek szereplőjeként és méltóságteljes halotti beszédeiből ismerjük. Szépen fogalmazott írásainak, szónoklatainak minden szava anyanyelvünk szépségét dicséri.

Önzetlenül segítőkész, lelkes, aktív és a végletekig megbízható.

Munkásságáért elismerést kapott a Veszprém Megyei Honismereti Szövetségtől, a Veszprém Megyei Tanácstól, a Művelődési Minisztertől, a Magyar Köztársaság miniszterelnökétől, és most a Lovászpatonai Baráti Kör fenti érdemeinek elismeréseként átadja első lovászpatonai kitüntetését, a Patonay (Pitying) József-díjat.

Lovászpatonán, 2019. augusztus 17-én, a Kastély-napon a díjat átadta a Lovászpatonai Baráti Kör elnöke Bartha Lászlóné Borsó Katalin, az elismerést ismertette: Mező Lászlóné Kovács Julianna.